

Мельник Максим Вікторович

Львівський державний університет імені Івана Боберського, м. Львів,
Україна, e-mail: melnikmaxim94@gmail.com*ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ПРИГОДНИЦЬКОГО ТУРИЗМУ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ*

Метою статті є виокремлення основних передумов розвитку пригодницького туризму у Львівській області; аналіз природних, демографічних та історико-культурних чинників, наявних на території області, а також обґрунтування їх впливу на розвиток пригодницького туризму. Крім того, на основі комплексного аналізу передумов розвитку пригодницького туризму у Львівській області передбачається виявлення як позитивних, так і негативних аспектів зазначених чинників. Доцільно також зауважити, що проблематика пригодницького туризму як у Львівській області, так і в Україні загалом залишається недостатньо дослідженою вітчизняними науковцями. Саме тому актуальним є започаткування системного вивчення пригодницького туризму шляхом його ґрунтовного аналізу та подальшого поширення наукових досліджень у цій сфері серед наукової спільноти України.

Результати. У статті обґрунтовано значний потенціал розвитку пригодницького туризму та проаналізовано наявні передумови його формування. Ідентифіковано й уперше систематизовано передумови розвитку пригодницького туризму у Львівській області. Охарактеризовано природні, демографічні та історико-культурні передумови розвитку пригодницького туризму в регіоні. З метою виявлення позитивного та негативного впливу визначених передумов на розвиток пригодницького туризму у Львівській області проведено SWOT-аналіз.

Наукова новизна роботи. Уперше виокремлено та комплексно описано основні передумови розвитку пригодницького туризму у Львівській області. На основі аналізу наукових праць Т. Момонт, В. Величка, Ю. Мігущенко, Л. Немець, В. Корсака сформовано першу класифікацію чинників і передумов розвитку пригодницького туризму в межах досліджуваного регіону.

Практична значимість. Практична цінність дослідження полягає у виявленні та характеристичі передумов розвитку пригодницького туризму з метою стимулювання туристичної діяльності та збереження природного й історико-культурного середовища регіону. Матеріали статті можуть бути використані при розробленні туристичних маршрутів на території Львівської області, а також у науково-дослідній і туристично-практичній діяльності. У статті також аргументовано, що Львівська область має значний потенціал розвитку пригодницького туризму, який потребує подальшого розвитку та відповідних інвестицій.

Ключові слова: пригодницький туризм, передумови, чинники, туризм.

Melnyk Maksym

Ivan Boberskyi Lviv State University of Physical Culture, Lviv,
Ukraine, e-mail: melnikmaxim94@gmail.com*PRECONDITIONS FOR THE DEVELOPMENT OF ADVENTURE TOURISM
IN THE LVIV REGION*

The aim of this article is to identify the main prerequisites for the development of adventure tourism in the Lviv Region; to analyze the natural, demographic, and historical-cultural factors present within the territory of the region; and to substantiate their influence on the development of adventure tourism. In addition, based on a comprehensive analysis of the prerequisites for the development of adventure tourism in the Lviv Region, it is envisaged to identify both positive and negative aspects of the indicated factors. It should also be noted that the issue of adventure tourism, both in the Lviv Region and in Ukraine as a whole, remains insufficiently studied by domestic scholars. Therefore, the initiation of a systematic study of adventure tourism through its thorough analysis and the subsequent dissemination of scientific research in this field within the Ukrainian academic community is considered relevant.

Results. The article substantiates the significant potential for the development of adventure tourism and analyzes the existing prerequisites for its formation. The prerequisites for the development of adventure tourism in the Lviv Region have been identified and systematized for the first time. Natural, demographic, and historical-cultural prerequisites for the development of adventure tourism in the region are characterized. In order to identify the positive and negative impacts of the determined prerequisites on the development of adventure tourism in the Lviv Region, a SWOT analysis was conducted.

Scientific novelty of the study. For the first time, the main prerequisites for the development of adventure tourism in the Lviv Region have been identified and comprehensively described. Based on the analysis of scientific works by T. Momont, V. Velychko, Yu. Mihushchenko, L. Nemets, and V. Korsak, the first classification of factors and prerequisites for the development of adventure tourism within the studied region has been formed.

Practical significance of the scientific publication lies in identifying and characterizing the prerequisites for the development of adventure tourism with the aim of stimulating tourism activity and preserving the natural and historical-cultural environment of the region. The materials of the article may be used in the development of tourist routes within the territory of the Lviv Region, as well as in research and practical tourism activities. The article also substantiates that the Lviv Region has significant potential for the development of adventure tourism, which requires further development and appropriate investment.

Keywords: adventure tourism, prerequisites, factors, tourism.

Постановка проблеми. Активна популяризація пригодницького туризму у Львівській області зумовлює необхідність його ґрунтовного наукового дослідження, системного вивчення та виокремлення як самостійного виду туризму. Це передбачає аналіз як статичних і динамічних факторів, так і чинників та передумов його розвитку. Водночас слід зазначити, що станом на сьогодні вітчизняними науковцями у сфері туризмології не здійснено комплексного опису та характеристики основних передумов розвитку пригодницького туризму у Львівській області, що зумовлює актуальність їх подальшого дослідження.

Аналіз досліджень та публікацій. У наукових працях українських дослідників, зокрема Т. Момонт, В. Величка, Ю. Мігущенко, Л. Немець, В. Корсака, М. Жукової, О. Чечені, І. Темник, висвітлено підходи до виокремлення та загальної характеристики факторів, чинників і передумов розвитку туризму в Україні. Водночас більшість зазначених досліджень стосуються туризму загалом і не враховують специфіку окремих його видів. Пригодницький туризм як самостійний напрям потребує поглибленого аналізу передумов свого розвитку з урахуванням регіональних особливостей.

Постановка завдання. Відповідно до актуальності теми у статті визначено такі завдання: проаналізувати основні наукові підходи до дослідження чинників і передумов розвитку туризму в Україні; розробити класифікацію чинників та передумов розвитку пригодницького туризму у Львівській області; обґрунтувати ключові передумови його розвитку та здійснити SWOT-аналіз на основі отриманих результатів.

Виклад основного матеріалу. Туристична сфера є однією з галузей економіки України, яка активно розвивається, зокрема у західних областях держави. Туристична діяльність забезпечує надходження до місцевих бюджетів та доходи населення, що є особливо важливим в умовах сучасних соціально-економічних викликів. Військові дії, які тривають уже понад десятиліття на території України, безпосередньо впливають на розвиток туризму в окремих регіонах, знижуючи туристичну привабливість одних областей і, водночас, збільшуючи туристичні потоки до інших, відносно безпечних територій, де зберігаються умови для провадження туристичного бізнесу. Серед регіонів, у яких туристична галузь збереглася та продовжує розвиватися, провідне місце посідає Львівська область, яка зуміла утримати туристичну сферу на високому рівні та задовольнити запити сучасного туриста.

У туристичній практиці дедалі частіше з'являються нові види, напрями та різновиди туризму, одним із яких є пригодницький туризм. Дослідження пригодницького туризму на території Львівської області є актуальним, оскільки для внутрішнього туриста цей термін і відповідний вид туристичної діяльності залишаються відносно новими.

Аналізуючи розвиток пригодницького туризму в туристичних регіонах, дестинаціях та окремих областях України, доцільно виокремити його динамічний поступ саме у Львівській області. Цей вид туризму характеризується не лише активним розвитком на сучасному етапі, а й значним потенціалом у майбутньому. Саме тому дослідження передумов і чинників розвитку пригодницького туризму на території Львівської області потребує окремої наукової уваги з метою визначення його перспектив.

На думку провідних науковців, розвиток будь-якого виду туризму залежить від комплексу умов – природно-географічних, історико-політичних, соціально-економічних, демографічних, – що склалися в суспільстві, а також від факторів, які їх визначають (Момонт, 2012).

Доцільно розмежовувати передумови та чинники розвитку пригодницького туризму. Передумовами розвитку пригодницького туризму слід вважати природні та історико-культурні особливості регіону, що сформувалися в минулому та впродовж тривалого часу майже незмінно впливають на його розвиток, зокрема клімат, рельєф, річкову мережу, рослинність, культурні особливості та етнічний склад населення тощо. На відміну від передумов, чинники розвитку пригодницького туризму є динамічними процесами, які впливають на його розвиток у конкретний

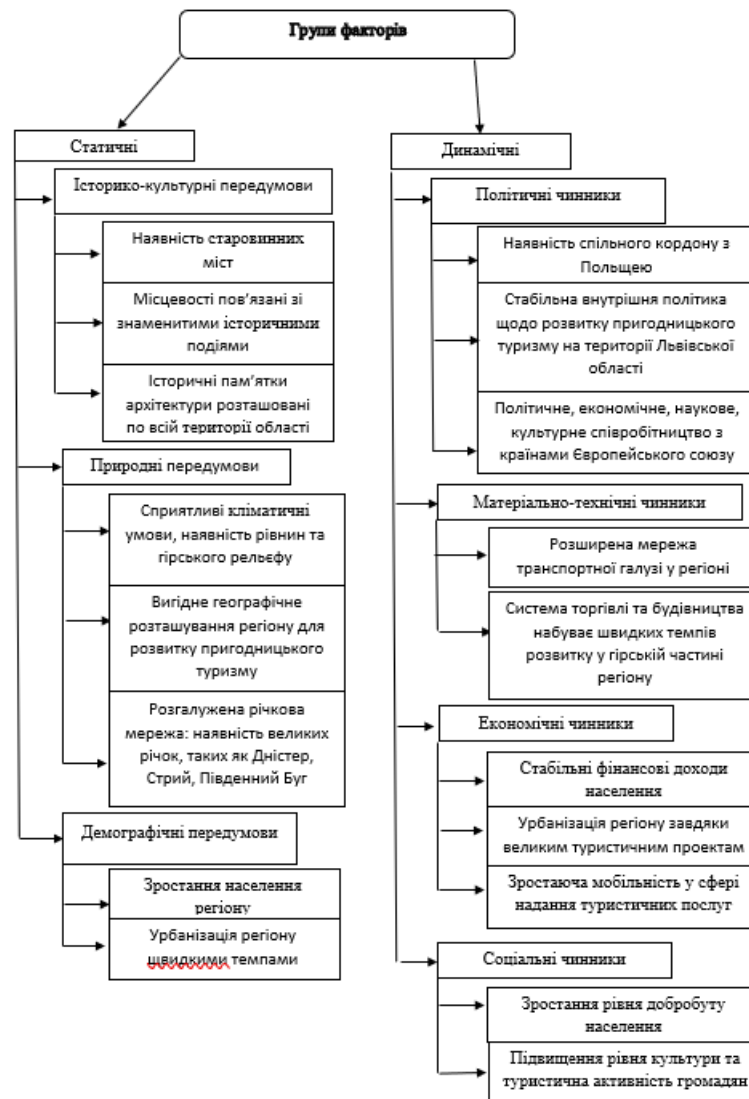
період часу, зокрема воєнно-політичні, економічні, соціальні, демографічні, правові та інші. Для більш коректного розуміння та чіткого розмежування передумов і чинників розвитку пригодницького туризму доцільно також досліджувати фактори розвитку туризму на території Львівської області, оскільки у наукових дослідженнях вони тісно взаємопов'язані як у працях українських, так і зарубіжних учених.

На нашу думку, заслуговує на увагу класифікація факторів, запропонована Т. Момонт, яка передбачає їх поділ на дві групи: статичні та динамічні.

До статичних факторів належать ті, що мають незмінне в часі значення, а саме природно-кліматичні, географічні та культурно-історичні. Динамічні фактори включають демографічні, економічні, соціальні, культурні, міжнародні фактори, а також науково-технічний прогрес (Момонт, 2012).

Дотримуючись зазначеного підходу, науковець В. Величко, досліджуючи чинники, фактори та передумови розвитку туризму, виокремлює вісім основних груп факторів, що визначають можливості розвитку різних видів туризму на території України, а саме: політичні, природні, соціально-економічні, демографічні, культурно-історичні, соціально-психологічні та екологічні (Величко, 2012).

Таблиця 1
Класифікація чинників та передумов розвитку пригодницького туризму у Львівській області*

Складено автором*

Аналіз різних наукових підходів до виокремлення чинників і передумов розвитку туризму на території України дозволяє дійти висновку, що вони є подібними за структурою та значною мірою перетинаються у трактуванні своєї сутності. Зокрема, Т. Момонт (2012) виокремлює культурний фактор, тоді як В. Величко (2012) розглядає його як культурно-історичний чинник, що за своїми характеристиками є близькими за змістом. Водночас включення історичного аспекту дозволяє глибше розкрити специфіку окремих факторів. Слід наголосити, що цілісний розвиток пригодницького туризму залежить від комплексу статичних і динамічних факторів, які охоплюють природно-кліматичні, географічні, культурно-історичні, демографічні, економічні та соціальні компоненти (Мельник, Голод, 2024).

Таким чином, статичні й динамічні фактори, з одного боку, та передумови і чинники розвитку – з іншого, не варто розглядати ізольовано, а доцільно поєднувати з метою комплексного аналізу впливу на розвиток пригодницького туризму. На основі сучасних підходів та аналізу наукових праць Т. Момонт, В. Величка, М. Жукової, О. Чечені, І. Темника й зарубіжних дослідників запропоновано об'єднати ці елементи у дві основні групи.

Відповідно до запропонованої класифікації, наведеної в таблиці 1, доцільно детальніше проаналізувати передумови розвитку пригодницького туризму та їхній вплив на формування цього виду туризму у Львівській області.

Слід зазначити, що як передумови, так і чинники відіграють важливу роль у розвитку пригодницького туризму. Передумови, сформовані природою або діяльністю людини в минулому (природні, історико-культурні, етнографічні), мають відносно стабільний характер, що зумовлює їхню виняткову значущість для сталого розвитку пригодницького туризму у Львівській області. Таким чином, статичні й динамічні фактори, з одного боку, та передумови і чинники розвитку – з іншого, не варто розглядати ізольовано, а доцільно поєднувати з метою комплексного аналізу впливу на розвиток пригодницького туризму. На основі сучасних підходів та аналізу наукових праць Т. Момонт, В. Величка, М. Жукової, О. Чечені, І. Темника й зарубіжних дослідників запропоновано об'єднати ці елементи у дві основні групи.

Історико-культурні умови території, або історично сформований культурний ландшафт, утворюють історико-культурні ресурси – об'єкти та явища, здатні задовольнити потреби людини в процесі туристичної діяльності. До таких ресурсів належать архітектурні пам'ятки (сакральні споруди, замки, палаци, оборонні об'єкти), історичні пам'ятки (монументи, меморіальні кладовища), поодинокі твори мистецтва, а також музеї та виставкові комплекси (Немець, 2009).

На думку О. Бейдика, історико-культурні рекреаційні ресурси не лише використовуються для організації пригодницького туризму, а й позитивно впливають на психологічне здоров'я людини, виконують виховні функції (патріотичні, національні, екологічні). Їх розміщення формує позитивний туристичний імідж території, впливає на локалізацію рекреаційних потоків, напрями екскурсійних маршрутів, урізноманітнює туристичну пропозицію та зменшує сезонність у туризмі (Бейдик, 2001).

Історико-культурні передумови Львівської області представлені широким хронологічним спектром – від Княжої доби до середини ХХ століття. Область вирізняється найбільшою в Україні кількістю та різноманіттям архітектурної спадщини. Під охороною перебуває близько 4000 об'єктів різних історичних періодів, з яких основна частина (приблизно 2500) зосереджена у Львові.

Культурний потенціал області формується за рахунок архітектурно-історичних пам'яток національного та місцевого значення. За даними Міністерства культури України (n.d.), станом на 2025 рік на території Львівської області зареєстровано 3600 пам'яток культурної спадщини місцевого значення, з яких 46 мають статус національного значення та 126 належать до пам'яток археології. Об'єкти історико-культурної спадщини викликають значний інтерес у вітчизняних і зарубіжних туристів, що забезпечує Львівщині одне з провідних місць в Україні. Значна частина пам'яток зосереджена у Львові, однак важливу роль відіграють також такі міста, як Самбір, Жовква, Белз, Золочів, Дрогобич, Сколе, Стрий. Така концентрація історико-культурних об'єктів зумовлена давністю заселення території, її віддаленістю від театрів воєнних дій минулого, відносно високим рівнем економічного розвитку та значною густотою населення (Савіцька, Федорович, 2014).

У регіоні сформовано значну кількість туристичних маршрутів, що поєднують різні види туризму, зокрема культурно-пізнавальний і пригодницький, спортивний і лікувально-оздоровчий, а також маршрути, що інтегрують три-чотири види туризму з метою створення

інноваційної туристичної пропозиції. Саме історико-культурні передумови формують первинний інтерес туриста та впливають на прийняття рішення щодо участі у туристичній подорожі.

В області функціонує значна кількість туристичних маршрутів, що охоплюють замки, руїни замків, старожитності, монастирі та храми. Найбільш поширеними екскурсійними маршрутами є: «До Страдчанської печери», «Жовква та Крехівський монастир», «Свірзький замок та Звенигород», «Невідома Львівщина – околиця Львова», «Мала Золота підкова», «На батьківщину Івана Франка в Нагуєвичках», «Перлини Белзького князівства». Польським туристам пропонуються маршрути, пов'язані з історією Польщі, зокрема Жовква, Городок, Івано-Франкове, тоді як німецькі туристи відвідують колишні німецькі колонії – Хоросно, Тернопілля (Дорнфельд), Мервичі (Візенберг) (Савіцька, Федорович, 2014).

Досліджуючи природні передумови розвитку туризму у Львівській області, доцільно розпочати з аналізу природних умов та еколого-рекреаційних ресурсів регіону, які формують сприятливе середовище для розвитку пригодницького туризму.

Станом на 2025 рік у Львівській області налічують:

- 1) 1 природний заповідник «Розточчя»;
- 2) 3 національних природних парки – «Яворівський», «Сколівські Бескиди» та «Північне Поділля», «Королівські Бескиди» і «Бойківщина»;
- 3) 4 регіональних ландшафтних парки – «Верхньодністровські Бескиди», «Надсянський», «Знесіння», «Равське Розточчя» та «Стільське Горбогір'я» ;
- 4) ботанічний сад Львівського національного університету імені Івана Франка, ботанічний сад Національного лісотехнічного університету України, ботанічний сад Львівського медичного університету;
- 5) 8 заказників загальнодержавного значення та 66 заказників місцевого значення;
- 6) 36 заповідних урочищ;
- 7) 2 пам'ятки природи загальнодержавного значення та 147 пам'яток природного місцевого значення;
- 8) 4 дендрологічних парки та 1 зоологічний;
- 9) 66 пам'яток садово-паркового мистецтва (Портал «Природа України», n.d).

Наявність потужної природної бази створює можливість для розширення туристичних маршрутів та формування нових форматів пригодницького туризму. Важливе значення мають також рельєф території, кліматичні умови, рослинність, річкова мережа та вигідне географічне положення області.

Рельєф Львівської області є різноманітним: на півночі переважають Волинська височина та Мале Полісся, у центральній частині – Подільська височина, а на південному заході – Українські Карпати, відокремлені від Передкарпаття долиною Дністра. Також на території області розташована Верхньодністровська улоговина.

Львівська область налічує безліч гірських вершин. Основні з них, які стали популярними для активного відпочинку - є 9 вершин з висотою понад 1000 метрів, а саме:

- г. Пікуй 1408м, найвища вершина Львівщини, розташована на межі з Закарпаттям;
- г. Магура 1332,7м, розташовується в центральній частині Сколівських Бескидів;
- г. Чорна Ріпа 1280м, розташовується в центральній частині Сколівських Бескидів;
- г. Парашка 1268м, розташовується поруч м. Сколе;
- г. Високий Верх 1242м, розташовується неподалік с. Славське;
- г. Тростян 1232м, розташовується в с. Славське;
- г. Лопата 1211м, розташовується в центральній частині Сколівських Бескидів;
- Дрогобицький Камінь 1186м, розташовується неподалік с. Либохори, одна з вершин Вододільного хребта;
- г. Ільза 1066м, розташовується південніше с. Славське.

Решта вершини, мають висоту до 1000 м, проте є також відомими завдяки своїм краєвидам або ж історичним значенням, яскравим прикладом будуть слугувати г. Маківка 958м та г. Ключ 927м, які відомі на усю область своїм історичним внеском у оборону місцевого населення від загарбників. Наявність таких вершин дає змогу з'являтися новим пригодницьким маршрутам, як комбінованим так і за принципом вподобань туриста. Також не маючи гір понад 1500м, даний регіон є привабливим для туристів з обмеженими можливостями, що в кінцевому результаті охоплює все більше туристів для проходження діючих пригодницьких маршрутів.

Усі гірські вершини області належать до Східних Бескидів, що є частиною Карпатської гірської системи.

Завдяки особливостям рельєфу на території Львівської області сформувався значний лісовий фонд, до складу якого входять численні рекреаційні зони. Використання інтерактивних карт Державного агентства лісових ресурсів України дає змогу оперативного залучати зазначені ресурси до процесу планування маршрутів пригодницького туризму, зокрема короткотривалих маршрутів вихідного дня. Наявність актуальної просторової інформації в онлайн-режимі сприяє ефективному проектуванню маршрутів для пригодницьких туристів. Зокрема, у Львівській області налічується 152 рекреаційні зони, більшість з яких зосереджена у південній та східній частинах регіону. Рекреаційна зона передбачає наявність щонайменше одного об'єкта рекреації, зокрема рекреаційного майданчика, спеціалізованої рекреаційної території, історичного місця, екологічної стежки, джерела, місця відпочинку тощо.

Вагоме значення для розвитку пригодницького туризму мають водні ресурси регіону. Аналіз карт гідрологічного районування Львівської області свідчить, що її територія охоплює чотири басейни великих річок: у північній частині області річки належать до басейну р. Прип'ять, центральна частина входить до басейну Західного Бугу, південна – до басейну р. Дністер, а західна та південно-західна частини – до басейну р. Вісла. Рівнинна частина Львівської області характеризується достатньою та надлишковою водністю, тоді як Українські Карпати мають високу та підвищену зону водності, що, своєю чергою, зумовлює формування паводків у період інтенсивних опадів. Достатня забезпеченість водними ресурсами створює сприятливі умови для розвитку пригодницького туризму та його окремих підвидів, зокрема рафтингу, каньйонінгу, водного туризму та дайвінгу (прикладом є навчальний дайвінг-центр «Немо»).

Львівська область входить до Карпатського етнографічного району. У межах Карпатського регіону виділяють три основні етнографічні групи: лемків, бойків і гуцулів. Водночас на території Львівської області представлені лише лемки та бойки. Лемки проживають по обидва схили Бескидів, у межиріччі річок Сан (Сян) та Попрад. Вони є автохтонним населенням Карпат, перші писемні згадки про яких датуються VI ст. До лемків за етнографічними особливостями культури належать також русини, які внаслідок різних історичних обставин опинилися на територіях Угорщини, Польщі, Словаччини та України, при цьому значна частина з них з часом асимілювалася з місцевим населенням.

Бойки на території Львівської області проживають у Сколівському та Стрийському районах, а також у південно-східній частині Турківського району. Дослідник С. Верхратський виводить назву «бойки» від діалектної частки бойє, яку представники цієї етнографічної групи вживають у значенні «так». Представники «Руської трійці» – Маркіян Шашкевич, Іван Вагилевич та Яків Головацький – вважали бойків нащадками кельтських племен, які з VI ст. до н.е. мешкали в Центральній Європі, а приблизно з I ст. н.е. переселилися на Балкани. Археологічні дослідження підтверджують наявність пам'яток кельтського походження в басейнах річок Тиси, Дністра, Західного Бугу, Прип'яті, Дніпра, а також на території Криму, що дає підстави вважати територію розселення бойків пов'язаною з кельтською культурною спадщиною.

Аналіз етнографічних передумов, які безпосередньо впливають на розвиток пригодницького туризму, засвідчує глибоке історичне коріння населення Львівської області. Етнографічні процеси, що постійно трансформуються та адаптуються до сучасних умов існування, відіграють важливу роль у формуванні культурної складової туристичної привабливості регіону. Історія заселення, культурні цінності, діалекти, релігійні уподобання, традиції та усталені моделі життєдіяльності населення становлять значний інтерес для зовнішнього туриста. Водночас доцільно враховувати вплив процесів урбанізації регіону, оскільки скорочення чисельності сільського населення зумовлює трансформації у сфері туризму як з позитивного, так і з негативного боку. Посилення ролі міських поселень стимулює розвиток будівництва, промисловості, машинобудування та інших галузей, водночас туристична діяльність може відходити на другий план. Оскільки формування та поширення пригодницького туризму тісно пов'язані з територіями, які є малозаселеними або відносно вільними від постійного антропогенного навантаження, зазначені процеси мають істотний вплив на перспективи його розвитку.

Аби довести доцільність дослідження передумов розвитку пригодницького туризму у Львівській області, проведено SWOT-аналіз, результати якого наведені у таблиці 2.

Таблиця 2

SWOT-аналіз передумов розвитку пригодницького туризму у Львівській області

Сильні сторони «S»	Слабкі сторони «W»
<ul style="list-style-type: none"> - Багате природне середовище – наявність лісів, гірських масивів (Карпати), національних парків (наприклад, Сколівські Бескиди) та природоохоронних територій, що створює добру базу для активного пригодницького туризму: трекінг, походи, велотуризм, кінний туризм, гірськолижний туризм тощо; - Історико-культурний потенціал – на додаток до активного туризму регіон пропонує культурні атракції, які підсилюють туристичну цінність; - Розвиток зелених та інноваційних форм туризму – такі як екологічний туризм, сільський зелений туризм, глемпінг, які доповнюють напрямки пригодницького туризму; - Вигідне географічне розташування, достатня кількість водних та лісових ресурсів. 	<ul style="list-style-type: none"> - Необхідність стабільних державних програм підтримки для збереження як природного, так і історико-культурного середовища; - Різний ступінь збереження природних та культурно-історичних об'єктів, з боку підприємців та державних установ, що потребує комплексного підходу для вирішення проблем; - Не можливість відвідування певних території через брак фінансування; - Через військові дії популяризація розвитку пригодницького туризму поставлені на другі плани державними органами.
Можливості «O»	Загрози «T»
<ul style="list-style-type: none"> - Збереження природного середовища – екологічна стійкість може стати конкурентною перевагою (екологічні маршрути, освітні програми, молодіжні табори); - Наявні природні передумови стимулюють будівництво великих туристичних комплексів, аналогів Буковелю, зокрема Gogo Mountain Resort у смт Славсько; - Синергія з іншими типами туризму – поєднання екскурсійного, культурного та зеленого туризму з активним для створення комплексної туристичної пропозиції. 	<ul style="list-style-type: none"> - Екологічний тиск – перевантаження маршрутів, деградація природних ресурсів, нераціональна експлуатація – можуть погіршити привабливість; - Негативний вплив людського фактора на природні ресурси, включно із забрудненням територій та відсутністю значних державних санкцій; - Наслідки військових дії на території Львівської області.

Складено автором

Після проведення SWOT-аналізу можна зробити висновок, що оцінювання доцільності аналізу передумов розвитку пригодницького туризму у Львівській області характеризується наявністю як переваг, так і недоліків. Водночас доцільним є чітке розмежування сильних сторін, до яких належать унікальні природні ресурси, культурна спадщина та вигідне географічне положення області, і слабких сторін, зокрема обмежена кількість державних програм підтримки, нерівномірний рівень збереженості культурної спадщини та закриття окремих територій для туристичної діяльності. Окремого аналізу потребують перспективи розвитку, серед яких варто виокремити можливість залучення інвестицій, формування екологічної та крос-туристичної синергії, а також загрози, до яких належать екологічна деградація, економічна та внутрішньополітична нестабільність, втрата туристичного ринку внаслідок розвитку виїзного туризму та ймовірність виникнення майбутніх кризових явищ. Саме диференційований аналіз зазначених складових дає змогу чітко ідентифікувати чинники, що безпосередньо впливають на розвиток пригодницького туризму у Львівській області.

Висновок. Дослідження статичних передумов розвитку пригодницького туризму у Львівській області свідчить про наявність достатнього потенціалу для його подальшого розвитку. Вивчення передумов і чинників є важливим для глибшого розуміння сучасного стану пригодницького туризму та прогнозування його майбутніх тенденцій. Саме комплексний аналіз

передумов, чинників та інших інструментів розвитку дозволяє визначити місце пригодницького туризму в структурі туристичного ринку, окреслити його перспективи та сформуванати ефективну туристичну пропозицію для майбутнього туриста.

Список використаних джерел

- Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування: монографія. – Київ: ВПЦ «Київський університет», 2001. – 395 с.
- Геопортал «Ліси України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://forestry.org.ua/offer/pub21/uk-1/> (дата звернення: 19.01.2026).
- Мельник М. В., Голод А. П. Пригодницький туризм: засади інноваційного розвитку // Економіка та суспільство. – 2024. – № 70. DOI: 10.32782/2524-0072/2024-70-91.
- Міністерство культури та стратегічних комунікацій України. Державний реєстр нерухомих пам'яток культурної спадщини України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mcs.gov.ua/kultuma-spadshchyna/derzhavny-reistr-nerukhomykh-pam-iatok-ukrainy/> (дата звернення: 19.01.2026).
- Момонт Т. В. Основні фактори розвитку ринку туристичних послуг // Економіка. Управління. Інновації. Серія: Економічні науки. – 2012. – № 1.
- Немець Л. М., Сегіда К. Ю., Моштаківа Н. В. Соціально-демографічні та історико-культурні фактори розвитку туризму // Культура народів Причорномор'я. – 2009. – № 176. – С. 145–147.
- Природно-заповідний фонд України. Природно-заповідний фонд Львівської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pzf.land.kiev.ua/pzf-obl-13.html> (дата звернення: 19.01.2026).
- Освіта.ua. Етнографічне районування України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://osvita.ua/vnz/reports/history/4095/> (дата звернення: 19.01.2026).
- Савицька О. П., Федорович О. І. Культурний туризм: реалії та перспективи розвитку у Львівській області // Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – Т. 24, № 1. – С. 376–383.
- Величко В. В. Дослідження факторів розвитку туристської індустрії України // Комунальне господарство міст. – 2012. – Вип. 102. – С. 470–475.

References

- Beydyk, O. O. (2001). *Rekreasiino-turystski resursy Ukrainy: metodolohiia ta metodyka analizu, terminolohiia, raionuvannia* [Recreational and tourist resources of Ukraine: Methodology and methods of analysis, terminology, regionalization]. Kyiv: Kyiv University Publishing Center. (In Ukrainian).
- Forestry.org.ua. (2026). *Geoportal "Lisy Ukrainy"* [Geoportal "Forests of Ukraine"]. Retrieved January 19, 2026, from <https://forestry.org.ua/offer/pub21/uk-1/>
- Melnyk, M. V., & Holod, A. P. (2024). *Pryhodnytskyi turizm: zasady innovatsiinoho rozvytku* [Adventure tourism: Principles of innovative development]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (70). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-91>
- Ministry of Culture and Strategic Communications of Ukraine. (2026). *State Register of Immovable Cultural Heritage Monuments of Ukraine*. Retrieved January 19, 2026, from <https://mcs.gov.ua/kultuma-spadshchyna/derzhavny-reistr-nerukhomykh-pam-iatok-ukrainy/>
- Momont, T. V. (2012). *Osnovni faktory rozvytku rynku turystychnykh posluh* [Main factors of tourism services market development]. *Ekonomika. Upravlinnia. Innovatsii. Seriya: Ekonomichni nauky*, (1). (In Ukrainian).
- Nemets, L. M., Sehida, K. Yu., & Moshtakova, N. V. (2009). *Sotsialno-demohrafichni ta istoryko-kulturni faktory rozvytku turizmu* [Socio-demographic and historical-cultural factors of tourism development]. *Kultura narodiv Prychornomor'ia*, (176), 145–147. (In Ukrainian).
- Nature Reserve Fund of Ukraine. (2026). *Natural Reserve Fund of Lviv Oblast*. Retrieved January 19, 2026, from <https://pzf.land.kiev.ua/pzf-obl-13.html>
- Osvita.ua. (2026). *Etnohrafichne raionuvannia Ukrainy* [Ethnographic regionalization of Ukraine]. Retrieved January 19, 2026, from <https://osvita.ua/vnz/reports/history/4095/>
- Savitska, O. P., & Fedorovych, O. I. (2014). *Kulturyi turizm: realii ta perspektyvy rozvytku u Lvivskii oblasti* [Cultural tourism: Realities and prospects of development in Lviv region]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*, 24(1), 376–383. (In Ukrainian).
- Velychko, V. V. (2012). *Doslidzhennia faktoriv rozvytku turystskoi indusirii Ukrainy* [Research on the factors of development of Ukraine's tourism industry]. *Komunalne hospodarstvo mist*, (102), 470–475. (In Ukrainian)

Отримано редакцією журналу / Received: 06.10.25

Прорецензовано / Revised: 10.11.25

Схвалено до друку / Accepted: 20.11.25